

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. VII. Sacrificium quâ impetratorium æquè valet multis, atque uni, si
pro singulis explicitè oretur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

plicavimus in Religioſo, qui à Generali accepit licentiam aliquid dandi, vel accipiendi.

81. Bona reſponſio, ſed non ex omni parte beata. Nam oppoſo unum verbum, & peto, an Prælatuſ immediatuſ poſſit facere, ut Religioſuſ ille peccet, utendo licentiâ Generaliſ. Si affirmative; ergo pendet in uſu illiuſ facultatiſ à voluntate Superioriſ immediati. Pendet, inquit, ſed in uſu licito; non in uſu valido.

Contra; quidni etiam pendeat in uſu valido? Quia, reponiſ, ideo petita fuit licentia, ut ſubdituſ contra voluntatem immediati Superioriſ poſſet eâ validè uti. Contra; etiam ut poſſet licitè uti. Tranſeat, inquit, & ideo nec in uſu licito dependet. Infero; ergo nec poteſtas Sacerdotiſ dependet à Prælato in uſu licito ſacrificandi, & applicandi fructum Sacrificii. Negat Conſequentiam.

Sed quæ diſparitas? Quia, reſpondeſ, Ordo ſacerdotaliſ non tam requiritur ad licitè, quàm ad validè conſecrandum, & fructum Sacrificii validè applicandum; ſicuti etiam ad reliqua Sacramenta, quæ talem Ordinem eſſentialiter poſtulant, validè conſcienda; quæ poteſtate ſuſpoſita, & ſine qua indubiè omnia hæc illicitè fierent, multa adhuc alia requiruntur, ut licitè fiant.

Conſentio. Sed nunquid poteſt quiſ prudenter dubitare, an Religioſuſ habent licentiam à Superiore, ſive mediato, ſive immediato dandi aliquid, vel accipiendi, quin, inquam, poſſit eâ illicitè uti, quamvis validè?

Utrumque ergo ſit de hac comparatione inter Religioſum & Sacerdotem; quia ſimilitudo ſemper claudicat: firmiter mihi perſuadeo, ſic Chriſtum poſuiſſe inſtituere Sacrificium, ut offerretur in ſui perſona independentè à voluntate Superioriſ; applicaretur autem dependentè. Nullam enim in eo invenio repugnantiam, attamen quod ſic factum ſit, nec ratio, nec auctoritas probat, & ideo notiſ eſt aſſerendum.

82. Petes; quid ſi ergo Sacerdoſ ex propoſito nemini applicet fructum medium, cui proveniat? Reſpondeo, nec ipſi, nec aliis, ſed manebit in theſauro Eccleſiæ.

Exiſtitant tamen aliqui Sacerdotem dum ex inadvertentiâ nemini applicat, aut dum applicat incapaci, habere regulariter virtutem, ſeu implicitam intentionem applicandi ſibi ipſi, aut certè aliis, quibus obligatur; imò omnibus, pro quibus generaliter offert.

Hanc intentionem ſatis explicant illa verba: *Offero tibi pro innumerabilibus peccatis meis &c. & pro omnibus fidelibus Chriſtianiſ viviſ atque defunctiſ, ut mihi & illiſ proficiat ad ſalutem;* ſcilicet, quantum proſicere poteſt; adeoque non tantum quoad ſatiſfactionem, ſed etiam

quoad impetrationem, ſi non ad peculiare aliquod beneficium, ſaltem generaliter ad divinam opem obtinendam. Quod certius eſt, ſi aliquando expreſſè talem intentionem formaverit, & non revocaverit.

Et quia ſæpè incertum eſt, an ille, pro quo ſpecialiter volo offerre, ſit capax fructuſ Sacrificii, v. g. ſi defunctuſ, pro quo volo offerre, ſit in Purgatorio, idcirco conſulunt Doctoreſ ſecundam intentionem, quæ velim fructum, aut certè illiuſ reſiduum, applicari alteri ſub conditione, quodd prior non indigeat aut ſit incapax.

Cumque defuncti tantum indigeant relaxatione pœnæ, conſulit Præpoſituſ qu. 83. nu. 104. ut quoties pro illiſ celebramus, applicemus Sacrificium aliſ, uni vel pluribuſ; quoad gratiaſ prævenienteſ, aut alia bona obtinenda.

Sed nunquid pluribuſ tantum proderit, quantum uni? Reſolutio patebit ex dicendiſ Concluſione 7. & 8.

CONCLUSIO VII.

Sacrificium quâ impetratorium æquè valet multuſ, atque uni, ſi pro ſinguliſ explicite offeratur.

83. Pro meliori intellectu hujus & ſequentiſ Concluſionis, ſuppono primò tamquam certum, fructum Sacrificii ex opere operantiſ eſſe omnino finitum, veluti fructuſ aliorum bonorum operum; adeoque magiſ vel miniſ participari ſecundum diſpoſitionem ipſiuſ operantiſ, pluribuſque communicatum in ſinguliſ minorem eſſe, atque in uno, cui ſoli communicaretur. Quantum autem ad fructum ex opere operato aut quaſi,

84. Supponendum ſecundò, fructum qui obvenit illiſ, qui ſecundariò & improprie offerunt, v. g. qui audiunt Miſſam, non crefcere, neque decreſcere ex paucitate vel pluralitate ita offerentium. Cum enim ſint diſtinctæ moraliter oblationeſ, quidni ſingulaſ ſinguloſ habeant effectuſ proportionatoſ?

85. Sicuti ſi duo Sacerdoſe eandem hoſtiam conſecrarent, non dubito, quin æqualem reciperent effectum, ac ſi ſinguli ſingulaſ hoſtias conſecrarent. Enimverò hoſtiaſ principalis, Corpus ſcilicet & Sanguis Chriſti, etiam in multuſ ſacriſ, una eſt & eadem, quam ex parte ſua multi celebranteſ æquè offerunt, atque unicuſ, & ideo ſinguliſ recipiunt æqualem effectum, ſive multi ſint, ſive pauci.

81. Contra reſponſionem negativam arguit Auctor.

83. Conſultat ſecunda applicatio conditione.

84. Fructuſ Sacrificii ex opere operantiſ eſt finit.

85. Plureſ ſecundariò offerenteſ cum Sacerdote æqualem habent effectum ex opere operato ac ſi unus offerret.

Probatur à ſimili.

Aliud simile.

Eodem modo si plures unam hostiam successivè sumerent, omnes æquè magnum effectum ex Communionem perciperent. Ergo similiter quando plures secundariò & improprie offerunt cum Sacerdote, æqualem habebunt effectum, ac si unus solus offerret.

86. Probat ex communi sensu fidelium.

Alioquin melius esset Sacerdoti, si solus celebraret, & melius esset audire Missam solus, quàm cum aliis, quæ sunt contra communem sensum fidelium, qui omnes apprehendunt sibi provenire aliquem fructum ex Sacrificio æqualem, sive multi sint, qui audiunt Missam, sive pauci.

Atque hæc ratione hic fructus est quasi infinitus syncategorematicè, eò quòd, quantumcumque multiplicentur ejusmodi offerentes, cæteris paribus semper æquè magnum percipiant fructum.

Qui pluribus titulis concurrat, majorem accipit effectum.

Dico, *Cæteris paribus*; quia qui pluribus titulis concurrat ad Sacrificium, v. g. ministrando, audiendo, & præbendo panem & vinum, indubiè majorem accipit effectum, quàm ille, qui tantùm audit Missam, vel ministrat celebranti.

87. Christus per sacrificium amplius non meretur.

Suppono tertio, Christum, qui est principalis offerens, de facto non amplius mereri, vel satisfacere per oblationem Sacrificii, estò habeat actualem voluntatem offerendi hic & nunc per hunc ministrum, & hæc voluntas sit bona & laudabilis.

Ratio; quia nunc non est in statu merendi aut satisfaciendi, qui est status viatoris, ut ab omnibus admittitur. Quid ergo?

sed applicat merita præterita.

Applicat per Sacrificium satisfactiones & merita præterita, quæ applicatio vocari potest impetratio, vel per modum impetrationis.

88. Neque meretur Ecclesia.

Similiter Ecclesia, quæ etiam suo modo offert per Sacerdotem, sicut per Legatum suum, nec proprie meretur nec satisfacit, ut superius probavimus; quia nunc non exeret actualem libertatem in actu oblationis.

Nihilominus valet hæc oblatio ad impetrandum; ad hoc enim sufficit manifestare suam voluntatem, sive immediatè, sive mediatè per internuntium, illi, à quo aliquid petitur: quo pacto orationes & preces, quas Sacerdos dicit in Missa nomine Ecclesiæ, habent valorem ad impetrandum à Deo, etiam si ipse Sacerdos sit in peccato.

sed impetrat.

Porrò hic valor augetur pro majori numero & sanctitate eorum, qui actu existunt in Ecclesia, quorum omnium nomine loquitur Sacerdos; adeoque non est valor infinitus, & per consequens effectus ejusmodi impetrationis minor erit in pluribus, quàm in uno solo.

89. Explicatur Conclusio.

Principalis ergo, immo tota difficultas hic est, an valor ex opere operato aut quasi,

qui Sacrificio provenit à Christo, ut principali offerente, vel applicante merita sua, an, inquam, ille valor sit infinitus aut quasi, æqualem utique causans effectum impetrationis in multis, & in paucis, quibus per Sacerdotem applicatur.

Et sic intellecta Conclusio, probatur; quia de probis vis impetrandi, quæ est in hoc Sacrificio, non fundatur in aliqua promissione divina, sed in extrinseca ipsius dignitate & gratuita ac liberali Dei concessione, qui non tantum beneficium potest concedere intuitu Sacrificii, quin possit majus, & tam facile potest concedere pluribus, quàm uni: ergo ex ea parte effectus impetratorius Sacrificii non est certus & determinatus; sed Sacrificium de se tam potens est ad impetrandum magnum, quàm parvum beneficium, & tam efficax ad plura, quàm ad unum.

Atque hoc est, virtutem illam esse quasi infinitam, non quòd infinitum effectum, quæ sit v. g. gratiam infinitam impetremus; sed quia spectatà dignitate Sacrificii, virtus illa est fati proportionata ad quovis effectus in quovis numero à Deo obtinendos, ita ut nunquam possimus per hoc individuum Sacrificium impetrare tantum beneficium, quo non possimus impetrare aliud majus, nec umquam pro tot, quin possimus pro pluribus.

Sed dicit aliquis; idem est de precibus, quia non tantum beneficium concedit Deus ob preces nostras, quin possit majus concedere; quamquam autem dignitas Sacrificii sit major, videtur equidem limitasse vim impetrandi ad normam aliarum precum & orationum.

Estò limitaverit: nonne ipsa veritas, Christus, testatur Joan. 14. v. 13. *Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo hoc faciam?* Si ergo oratio habet effectum quasi infinitum, quidni etiam Sacrificium longè præstantius, quando orationi adjungitur, vel potius, quando oratio adjungitur Sacrificio?

Dico, *Quando oratio adjungitur*; quia sine oratione nullum opus virtutis applicatur ad aliquid impetrandum; quia non impetratur, nisi quod petitur, vel desideratur.

Ex quo confectaneum est, ratione orationis adjunctæ, Sacrificium quoad vim impetrandi, minùs posse valere pluribus, quàm uni. Constat siquidem cæteris paribus efficaciorum esse ad impetrandum aliquid orationem illam, quæ in particulari fit pro aliquo, quàm si generaliter pro multis fiat. Ita definitur in Concilio Constantiensi sess. 8. ubi damnatur hæc propositio 19. Joannis Wicleff: *Speciales orationes applicatæ uni personæ per Prælatos, vel Religiosos, non plus profunt eidem, quàm generalis, cæteris paribus.*

Ratio.

Ratio ex
Scoto;

Rationem hujus rei attigit Scotus Quodl. 20. nu. 4. & sequentibus: quia ut oratio impetret, requirit cum re postulata proportionem: nam eadem oratio ceteris paribus non aequè impetrabit rem difficilem & facilem, majorem & minorem, ac proinde non aequè impetrabit eandem rem uni & multis, quia hoc ipso res postulata est major.

et probatio
a simili.

Sicut (inquit Doctor n. 6.) plures pœnae aequivalent uni maiori pœnae, & non relaxantur, nisi per opus satisfactorium maius, vel per plura opera satisfactoria, sic videtur de pluribus bonis impetrandis, quod aequivalent uni maiori, & ideo non nisi per plura bona, vel unum maius bonum impetrantur.

92.
Conclusio
ulterius de-
claratur.

Hinc autem inferitur; si Sacrificium applicetur ad multa impetranda, quæ unâ generali petitione contineantur, sicut talis oratio minus efficax est in singulis, ita quoque Sacrificium minus tunc impetrabit pro illis; quia proportionatur orationi. Sin verò petitio fuerit specialis, ita ut fiant multæ orationes, unaquæque pro sua re vel persona, et si unum Sacrificium offeratur ad omnia illa impetranda; aequè potens erit ad omnia, & ad singula; quia ipsum de se semper est aequè sufficiens, ut antea diximus, & aliunde ex parte orationis est etiam æqualitas.

Quod probò; quia unum meritum non impedit aliud, si opera concomitanter multiplicentur, & easdem morales circumstantias habeant: ergo consimiliter una oratio non minuet valorem & dignitatem alterius; sed unaquæque habebit totam vim impetrandi, quam haberet sola.

de probatur
ex eorum
eius praxi.

Alioquin non liceret in Sacrificiis uni additis, pro aliis rogare alia (quod tamen quotidie practicitur) ne ille unus fraudetur aliquo fructu impetrationis, ad quem fortè habet jus. Sicuti probabilius non licet Sacrificium uni debitum, æqualiter applicare aliis quoad fructum satisfactionis: quoniam hic fructus in pluribus minor est, quàm in uno, ut doceo Conclusionem sequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO VIII.

Effectus satisfactionis, quem habet Sacrificium Missæ ex opere operato, eò minor est in singulis, quò pro pluribus offertur.

93.
Conclusio
probatur ex
eodem.

Ita Scotus Quodl. 20. n. 20. De tertio in isto articulo dici potest, sicut in precedenti articulo, quod scilicet Missæ non tantum valet virtute Sacrificii applicata pluribus in eodem gradu, sicut si

uni soli applicaretur. Probat: Quia bonum quod debetur virtute Sacrificii correspondet secundum plenam iustitiam alicui merito in Ecclesia: illud meritum est finitum & certi gradus: ergo sibi secundum iustitiam plenam adequatè correspondet bonum certi gradus reddendum: ita quod nihil reddatur virtute Sacrificii nisi illud, vel inclusum in illo: ergo si totum illud reddatur isti, nihil virtute Sacrificii reddatur illi: quia quod daretur illi, nec est istud bonum, quod datur isti, nec includitur in illo, ut aliud eius, & per consequens ex opposito consequentis, si virtute Sacrificii aliquod bonum datur illi, non totum datur isti, quod debetur virtute Sacrificii; daretur autem ei totum in medio gradu, si sibi soli specialiter applicaretur: ergo &c.

Quo immo; et si actio sacrificativa, quatenus est moraliter ipsius Christi, aut clarius, quatenus est actio Christi, prout de facto agentis (quod alii volunt) foret infinita; equidem non haberet vim, seu effectum in actu secundo juxta valorem actionis pro tempore præsentis consideratæ; sed consideratæ secundum quod Christus olim in institutione Sacrificii effectum ei ex merito suæ Passionis annexit.

Porro finitum annexisse patet, tum ex sensu communi, tum ex praxi Ecclesiæ, sæpius pro eadem anima, idque distinctè pro singulis celebrantè, cum alioquin debuisset præscribere, ut pro omnibus simul semper celebraretur: nam charitas postulat, ut offeratur pro omnibus, quibus potest prodesse absque aliorum præjudicio. Scotus n. 6. ibi: Et tunc secundum ordinatam charitatem deberet quilibet orare pro quocumque; quia deberet impetrare bonum pluribus: dum tamen hoc posset per eundem actum sine diminutione boni alicuius eorum.

Dices: Ecclesia id non facit; quia non constat, utrum ita sit. Respondeo; Spiritus Sanctus, qui docet Ecclesiam omnem veritatem; hanc putas eam celavit? Certè, vel ex continua praxi satis constat, quid Ecclesia sentiat de hac veritate. Et verò quid nobis sentiendum sit, ex quo melius colligi potest, quàm ex sensu Ecclesiæ?

Herculè si Ecclesia dubitat, an Sacrificium quoad fructum satisfactionis aequè prodest pluribus, atque uni, quidni præscribat, ut pro omnibus simul semper offeratur, si, vel quatenus fieri potest sine præjudicio particularis intentionis? Talis autem præscriptio nullibi extat.

Itaque ratio à priori Conclusionis est voluntas Christi, quæ colligitur ex praxi Ecclesiæ & communi sensu fidelium. Congruentia; quia Sacrificium non habet vim tollendi debitum pœnæ, nisi quatenus habet annexas satisfactiones præteritas Christi: hæc autem annexio non debuit ita fieri, ut haberet virtutem infinitam; sed potius contrarium erat congruum.

94.
Fundatur
in communi
sensu,
& praxi
Ecclesiæ.

Scoto;

95.
Obiectio
solvitur.

96.
Ratio à
priori Congruentia
voluntas Christi.

Congruentia.